

การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ผ่านสื่อพื้นบ้านเพลงขอ

นางสาวนารีนารถ กิตติเกษมศิลป์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-663-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17375009

AIDS INFORMATION DIFFUSION THROUGH "SOH" FOLK MUSIC

Miss Nareenad Kittikasamsin

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-663-1

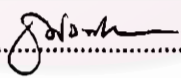
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ผ่านสื่อพื้นบ้านเพลงขอ
โดย นางสาว นารีนารถ กิตติเกษมศิลป์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ

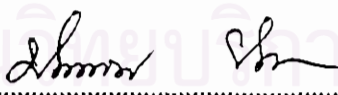
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ปรีชา งามจันทร์ ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปรีชาต สถาปัตตานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

..... กรรมการ
(นางนันทวัน ยันตะติลล)

สถาบันบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นารีนารด กิตติเกษมศิลป์ : การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ผ่านสื่อพื้นบ้านเพลงขอ (AIDS INFORMATION DIFFUSION THROUGH "SOH" FOLK MUSIC) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชนวดี บุญถือ. 125 หน้า. ISBN 974-635-663-1

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ผ่านสื่อพื้นบ้านประเภทเพลงขอของประชาชน อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยศึกษาข้อมูลในประเด็นของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเรื่องทั่วไป ช่องทางการสื่อสารด้านสาธารณสุข ประเภทของสื่อด้านโรคเอดส์ ประสิทธิภาพของสื่อเพลงขอ และปฏิกิริยาของผู้รับสารต่อการใช้เพลงขอ

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะกลุ่ม (Focus Group Interview) จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มช่วงอายุคือ ช่วงอายุ 15-24 ปี, 25-34 ปี และกลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป ศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเขตสุขภาพีบาลกลุ่มช่วงอายุละ 2 กลุ่ม และนอกเขตสุขภาพีบาล กลุ่มช่วงอายุละ 2 กลุ่ม รวม 12 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน บันทึกเทปการสัมภาษณ์ และถอดข้อความจากคำให้สัมภาษณ์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดกลุ่ม จำแนกคำตอบและสังเคราะห์อธิบายความหมายการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเปิดรับสื่อในเรื่องทั่ว ๆ ไปจากสื่อโทรทัศน์เป็นประจำสูงสุดเพราะส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์อยู่แล้ว ต่างกันที่เนื้อหาสาระและรายการที่รับชมของแต่ละกลุ่มช่วงอายุตามความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตประจำวัน รวมทั้งการเปิดรับสารเกี่ยวกับงานสาธารณสุขจากสื่อโทรทัศน์และสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้บริการด้านความรู้ และการป้องกันโรคทั่วไประยะหนึ่ง ส่วนพฤติกรรมการรับสื่อด้านโรคเอดส์นั้น ประชาชนจะให้ความสนใจสื่อเฉพาะกิจ ประเภทนิทรรศการ, โปสเตอร์ และจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขด้วย ประการสำคัญ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์โดยผ่านสื่อพื้นบ้านประเภทเพลงขอนั้น ประชาชนส่วนใหญ่เคยได้รับฟังและรับชม การใช้สื่อเพลงขอเพื่อประโยชน์ในการบันเทิง, การให้ข้อมูลข่าวสารเฉพาะกิจ เช่น การณรงค์ประชาสัมพันธ์, การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และรวมทั้งการให้ความรู้ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคเอดส์ด้วย โดยเฉพาะประชาชนวัยสูงอายุ คือ กลุ่มที่อายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป เพราะมีความคุ้นเคยและความประทับใจกับวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทขอ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มประชากรอีกว่า สื่อพื้นบ้านประเภทเพลงขอ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้สามารถเข้ากันได้กับความต้องการของกลุ่มประชากรในกลุ่มอายุอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มวัยเด็กหรือวัยเรียน ซึ่งสื่อเพลงขอควรปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาให้มีความง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อเพลงควรสั้นกระชับรัด แต่ครอบคลุมความหมาย ท่วงทำนองของเพลงควรเร่าเร้า และสนุกสนานเช่นเดียวกับเพลงสตริง ผู้ขับร้อง ควรมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทั่วไป และโดยเฉพาะการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมเพลงขอนี้ สถานศึกษาต้องให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ ทั่วไป โดยให้เด็กได้มีกิจกรรมเกี่ยวกับเพลงขอในชั้นเรียน เช่น การแสดง การอภิปราย การทำรายงาน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรู้ ความสนใจและมีความชื่นชม ประทับใจในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดำรงนี้ ผลการศึกษาวิจัยสนองตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้ไปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ต่อไป

ภาควิชาภาควิชาสังคมศาสตร์.....

สาขาวิชานิเทศศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต กัญญา สกนพณศิริ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

#C851401 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : DIFFUSION/FOLK MEDIA/CHANNELS/PLANG SOH

NAREENAD KITTIKASAMSIN : AIDS INFORMATION DIFFUSION THROUGH "SOH"
FOLK MUSIC. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.THANAVADEE BOONLUE, Ph.D.
125 PP. ISBN 974-635-663-1

The objectives of this research was to study the exposure of information on AIDS through "Soh" Folk Music of the people who lived in Amphur Dhanchai, Phrae province. The topics of this study concerned general media exposure behaviour. Public Health communication channels, types of media used the effectiveness and feedback on "Soh" Folk Music against AIDS.

Qualitative method was used for this research through Focus Group Interview and purposive sampling, divided the group into 3 aged categories, data was collected from 120 people within and outside the sanitarious area.

The results of this research are: TV is the most frequent exposed medium for all families however, the messages of exposure are different by age of interest and receivers' life style. The same result is applied for TV and interpersonal communication exposure on public health information. Special media such as exhibitions, posters and Public Health officers are most interested by people searching information on AIDS. Most people, especially those who are over 35 years old, have exposed "SOH" Folk Music for entertaining, providing information on special events such as democracy campaign, development participation and information on AIDS. In addition, there are suggestions from the groups that the "SOH" Folk Music should be improved to fit into all aged groups especially for the youngers who found "SOH" Folk Music too slow, unpractical and difficult to understand therefore, it should be as entertaining as string music and the singer should also be well-known. Schools could help "SOH" Folk Music conservation by encouraging their students to do various activities and campaigns on "Soh" folk music. Results of this research has met its objectives and can be applied to improve AIDS information diffusion programs.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้คิดค้น ณัฏฐา นาคเกษม

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Dr.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์โดยผ่านสื่อพื้นบ้านเพลง
ขอครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์
ดร.ธนวัติ บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
จนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์
เรื่องนี้ และขอขอบพระคุณ คุณ นันทวัน ยันตะติลภ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลามาเป็นกรรมการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ได้แก่
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดแพร่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช อ.เด่นชัย จ.แพร่ ศิลปินขอ
ทุกท่านที่ให้ข้อมูล และประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี หัวหน้าสถานีวิจัยจุฬาฯ
ที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้ และสุดท้ายกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และทุกคน
ในครอบครัวที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจมาโดยตลอด

นารีนารถ กิตติเกษมศิลป์

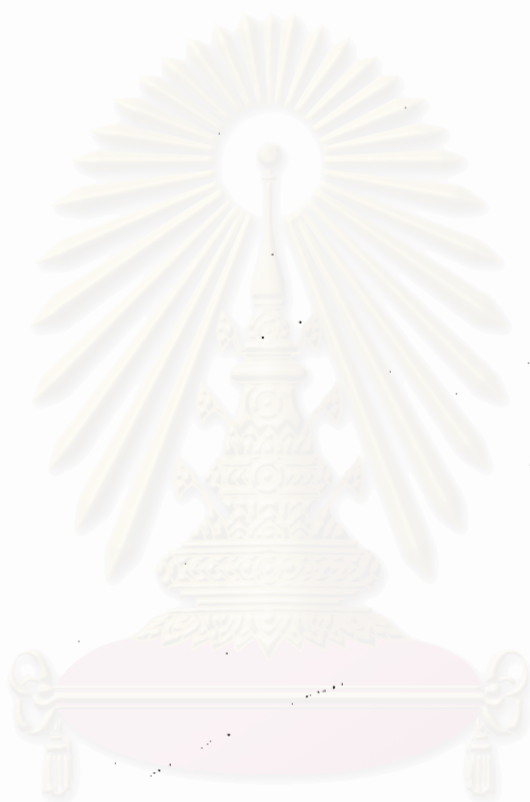
18 เม.ย. 40

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ญ
บทที่ 1	บทนำ
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....17
	นิยามของคำศัพท์.....18
	ขอบเขตการวิจัย.....18
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....18
บทที่ 2	แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	ความรู้เรื่องโรคเอดส์.....19
	ทฤษฎีการสื่อสาร.....22
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนา.....25
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....31
	ทฤษฎีการรับรู้.....34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....37
	ความรู้เรื่องเพลงขอ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....45
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย
	ระเบียบวิธีวิจัย.....66
	กลุ่มตัวอย่าง.....66
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล68
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....69
บทที่ 4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....70
บทที่ 5	สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....100

รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	118
ภาคผนวก ข สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	125

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย